

**¹В. І. КАРАМУШКА, ²С. Г. БОЙЧЕНКО, ¹К. С. КАПІТАНЮК (УКРАЇНА, КИЇВ)
ОСОБЛИВОСТІ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НАСЕЛЕННЯ ГІРСЬКОГО
ТА ПРИМОРСЬКО-СТЕПОВОГО РЕГІОНІВ УКРАЇНИ**

¹Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
вул. Григорія Сковороди, 2, Київ, Україна, 04655, vkarama2011@gmail.com

²Інститут геофізики імені С.І. Субботіна НАН України,
пр. Палладіна, 32, Київ, Україна

Statistic data of health indicators of population of mountains' (Ivano-Frankivsk, Chernovtsi, Zakarpattia oblasts) and steppe (Kherson, Mykolaiv, Odesa oblasts) regions of Ukraine have been analyzed. In spite of the fact that the life expectancy of the population of mountains region is higher than those indicators for the population of steppe region, steppe region's population demonstrates better morbidity indicators (morbidity of digestion, breathing, endocrine, and circulatory system) than mountains population and such indicators has tendency to decreasing. Peculiarities and causes (taking into account environmental and climate change effects) of the difference of health patters of two regions have been discussed.

Недоліком використання як універсального індикатора якості життя такого показника, як тривалість життя людей є те, що він придатний для оцінок якості життя в довготривалій перспективі, тоді як для поточних оцінок для термінів в кілька років більш прийнятними є показники, що характеризують стан здоров'я населення. Найважливішим показником у характеристиці здоров'я населення є захворюваність. Реєстрація звернень хворого до лікаря є основою статистики захворюваності населення України. Кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань на 100 тис. населення є важливим індикатором здоров'я нації. Цей показник є динамічним і залежить від багатьох чинників, але найважливішими з них є спосіб життя, генетична конституція людини, рівень медичної допомоги в суспільстві, стан навколишнього середовища. Зважаючи на те, що природні умови мають суттєві відмінності в різних регіонах України, мета цієї роботи полягала в аналізі показників захворюваності населення України в контексті їх регіональних особливостей.

За даними державної служби статистики (https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/15/Arch_zozd_bl.htm), рівень захворюваності в цілому по Україні в період з 2005 року зростав і досягнув максимуму в 2010 р. (72255 захворювань на 100 тис. населення). Після цього захворюваність знижувалася до 2014 р. (62 651 захворювань на 100 тис. населення), а потім знову почалося повільне зростання цього показника. Разом з тим, захворюваність має яскраво виражені регіональні особливості як за класами хвороб, так і за кількістю уперше зареєстрованих захворювань. Аналіз показників захворюваності населення приморсько-степового (Херсонська, Миколаївська та Одеська області) та гірського (Івано-Франківська, Закарпатська та Чернівецька області) регіонів України за період з 2010 по 2016 роки дозволив зафіксувати чіткі розбіжності.

Населення Івано-Франківської та Чернівецької областей характеризується найвищими показниками очікуваної тривалості життя, яка поволі зростає (72.5 – 73.75). Трохи нижчим є цей показник населення Закарпаття (70.25 – 71.0). Очікувана тривалість життя населення степового регіону є помітно нижчою (68.75 – 70.80) і має незначні відмінності між областями.

Разом з тим, найвищі показники захворюваності на хвороби ендокринної системи має населення Івано-Франківської та Закарпатської областей, найменші – населення Херсонської та Одеської областей. Найбільш стійким видається населення Херсонської області: показники захворюваності на хвороби органів дихання, системи кровообігу, травлення та ендокринної системи тут найнижчі й мають позитивну динаміку (знижуються). Разом з тим, якщо впродовж 2010 – 2016 рр. захворюваність на хвороби системи кровообігу в Херсонській області знижується, то в сусідній Миколаївській області цей показник зростає. За деякими показниками відмінності між областями одного регіону є вищими, ніж між областями різних регіонів. Аналіз взаємозв'язку показників здоров'я населення з показниками клімату та стану довкілля їх регіону свідчить про те, що тип і стан довкілля не відіграють визначальну роль у формуванні показників захворюваності населення приморсько-степового і гірського регіонів України.